

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Právní aspekty nástupnictví v době válek růží

Autor práce: Karolína Hýblová (R14M0138P)

Oponent práce: JUDr. Bc. Jan Podola, Ph.D.

Posudek zpracován dne: 15. 4. 2019

Upustíme protentokrát od obvyklého zpracování oponentského posudku a nechme zaznít slova klasikova, jež nejlépe vystihují obsah diplomové práce.

Já pak, při slibu svatě konaném,
Spojím již bílou růži s růží červenou,
Na krásný spolek, nebe, jasně hled',
Tak dlouho hněvivo na obou spor!...
Zem sobě, matná, rány dávala,
Proléval slepě bratr bratra krev,
Zabíjen běsně byl od otce syn,
A otce vraždil syn zas, nucený,
York a Lancaster, v sobě rozdělen,
Rozkácel všechny strašným různěním,
Však nyní ať je Richmond, Alžběta
(Královských rodů praví dědici)
Dle vůle boží sloučí vespolek!¹

Tak W. Shakespeare nechává promluvit pozdějšího krále Jindřicha Tudora po bitvě u Bosworthu. V několika řádcích je tak výstižně popsán charakter zmatků, které Anglii zachvátily v době válek růží.

Až překvapivě blízko má tento popis ke skutečnostem uváděným autorkou v diplomové práci. Alespoň tak chápe oponent, že se nám aspekty nástupnictví na anglický trůn předestírají jako jedna z příčin pro vznik této chaotické situace. V tomto smyslu se úryvek buď přímo nebo nepřímo odkazuje na jednotlivé „tituly“ rozhodující o právní „síle“ nároku na královský trůn. Do popředí tak vystupuje dědičné právo

¹ Doucha, F. dramatická díla Williama Shakespeara. Život a smrt krále Richarda III. Náklade Musea království Českého. Spisů musejních číslo XLIX. V Praze, kommissí u Fr. Řivnáče, 1855, s. 130. Dostupné on-line na http://www.pdfknihy.maxzone.eu/books/shakespeare/zivot_a_smrt_krale_richarda_III.pdf.

jakožto institut s nejvyšší mírou jistoty, dále pak existence ius divine, jehož se Jindřich dovolává v souvislosti s vítězstvím v bitvě, což je ostatně další z titulů pro nástupnictví na anglický trůn. Opomenuta nezůstává ani slavnostní forma přísahy, již se tento nárok potvrzuje. Její síla vzrůstá dovoláním se samotné Boží vůle a děje se tak na bitevním poli, kde byla prolita krev nepřátel.

Oponent přistoupil k této formě komentáře k diplomové práci, protože jinak nenachází způsob, jak jinak ji dostatečně vyzdvihnout.

Již v úvodu nalezneme vysokou úroveň autorčina zamyšlení se nad tím, proč vůbec taková práce měla vzniknout. Dostatečně zřetelně a razantně zde mimo jiné odpovídá na otázku, proč by právní dějiny měly být vůbec nadále na právnických fakultách vyučovány. Že i zdánlivě nesouvisející skutečnosti mohou mít vliv na utváření historických událostí. To se velmi přesně vystihuje minimálně odkazem na (dávnu) existenci diplomatických vztahů českých zemí s Anglií (Velkou Británií). Specifika, která vedla historický vývoj Britských ostrovů odlišným směrem od dění v kontinentální Evropě – viz například vznik obecného práva (common law), existence porotního systému, soudcovského práva, precedentů, snad mohou sehrát roli i při vysvětlování aktuálních snah o opětovnou „izolaci“ tohoto ostrovního státu od novodobých evropských struktur.

Tempo, nastavené v počátcích práce, se v dalších kapitolách ještě stupňuje. Postupuje se přitom od obecného ke konkrétnímu; systematika práce je tak na vysoké úrovni. Nejprve se (v krátkosti a je tomu tak dobře, protože těžiště práce spočívá v jiných oblastech) dění zasazuje do historických souvislostí válek růží. Následně se popisují jednotlivé tituly nástupnictví na anglický trůn (viz též výše), aby bylo posléze vysvětleno, na základě jakých skutečností odvozují nárok na anglický trůn jednotlivé „strany sváru“ – Lancasterové a Yorkové.

Syntézu pak představuje poslední kapitola, pojednávající o nástupu Tudorovců s tím, že jejich nástup vlastně představuje pád tři sta let trvajících vlády Plantagenetů.

Všechny kapitoly jsou podloženy dostatečným množstvím odkazů na prameny a literaturu. V tomto kontextu autor konstatuje, že podkladová literatura je velmi bohatá a autorka prokázala, že dokáže pracovat i s cizojazyčnou literaturou, jak se u daného tématu předpokládá. Výjimečnost práce podtrhuje skutečnost, že jednotlivé události jsou též vyobrazeny v barevných přílohách, což čtenáři dává přehled o jednotlivých dějích a práce je tak komplexní. Konečně pak rozsah práce téměř dvojnásobně přesahuje předepsané množství stran, což podle názoru oponenta taktéž svědčí o úsilí, které autorka zpracování práce věnovala.

Bez dalšího tak lze uzavřít, že práce je mimořádně kvalitní, potvrzuje tak úvahy o „nadčasovosti“ kvalifikačních prací zpracovávaných v oblasti právních dějin oproti pracím věnovaným výlučně pozitivnímu právu.

Oponent tak, i když v této fázi hodnocení zjevně překročí rozsah svých pravomocí, doporučuje, aby se autorka právním dějinám věnovala i v budoucnosti a zjistila možnosti, jakým způsobem ji může v této snaze fakulta podpořit.

Na základě shora uvedeného oponent **doporučuje práci k obhajobě**. Opět, oproti svým zvyklostem, již v této fázi doporučuje, aby byla hodnocena stupněm „výborně“.



JUDr. Bc. Jan Podola, Ph.D.